

PHÁT TRIỂN KINH TẾ DU LỊCH CỘNG ĐỒNG GẮN VỚI BẢO VỆ CHỦ QUYỀN AN NINH BIÊN GIỚI QUỐC GIA TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH LÀO CAI

NGUYỄN THANH TRÀ*

Lào Cai là tỉnh miền núi phía Bắc, có vị trí chiến lược cả về kinh tế - xã hội, quốc phòng, an ninh và đối ngoại. Nhận thức rõ điều này, nhiều năm qua, tỉnh vừa quan tâm thực hiện mục tiêu phát triển kinh tế nói chung, phát triển kinh tế du lịch cộng đồng nói riêng vừa gắn với bảo vệ chủ quyền an ninh biên giới quốc gia. Bài viết phản ánh thực trạng việc phát triển kinh tế du lịch cộng đồng tại tỉnh; chỉ ra những yếu tố phức tạp tiềm ẩn liên quan đến bảo vệ chủ quyền an ninh biên giới quốc gia và quốc phòng, an ninh trong tình hình hiện nay và đề xuất những giải pháp phù hợp.

Từ khóa: Du lịch cộng đồng; kinh tế du lịch cộng đồng; bảo vệ chủ quyền; an ninh biên giới quốc gia; tỉnh Lào Cai.

Lao Cai is a northern mountainous province with strategic importance in socioeconomic, defense, security, and foreign affairs. Recognizing this significance, the province has been pursuing the objective of economic development in general, and focusing on community-based tourism economy in particular while also associating with protecting sovereignty and national border security. This article reflects on the current situation of community-based tourism economic development in the province, highlighting potentially complicated factors related to protecting sovereignty, national border security, defense, and security in the current context, and proposes suitable solutions.

Keywords: Community-based tourism; community-based tourism economy; sovereignty protection; national border security; Lao Cai province.

NGÀY NHẬN: 02/11/2023   NGÀY PHẢN BIỆN, ĐÁNH GIÁ: 12/12/2023   NGÀY DUYỆT: 15/01/2024

DOI: <https://doi.org/10.59394/qlnn.336.2024.755>

Lào Cai là tỉnh vùng cao biên giới, nằm ở phía Tây Bắc của Tổ quốc; là một trong 25 tỉnh của Việt Nam có đường biên giới trên đất liền, tiếp giáp tỉnh Vân Nam (Trung Quốc) với chiều dài 186,0867 km¹. Hệ thống cửa khẩu, lối mở biên giới ở tỉnh Lào Cai được đầu tư quy hoạch đồng bộ,

gồm: cửa khẩu Quốc tế đường bộ Lào Cai - Hà Khẩu, đường bộ số II Kim Thành - Bắc Sơn và đường sắt Lào Cai - Hà Khẩu; 2 cửa khẩu phụ là: Bản Vược - Pả Sa, Mường Khương - Kiều Đầu và các lối mở biên giới.

* ThS, Học viện Chính trị, Bộ Quốc phòng

Các cửa khẩu, khu kinh tế cửa khẩu, hệ thống đường cao tốc quốc gia nối thông với Trung Quốc đóng vai trò trung tâm kết nối thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội nói chung và du lịch của tỉnh nói riêng.

1. Lào Cai phát triển kinh tế du lịch cộng đồng gắn với bảo vệ chủ quyền an ninh biên giới quốc gia

Một là, tài nguyên du lịch của tỉnh. Nằm ở vị trí trung tâm của vòng cung Tây Bắc, có cảnh quan tự nhiên đa dạng, văn hóa tộc người đặc sắc, phong phú, Lào Cai hội tụ những điều kiện thuận lợi cả về tài nguyên nhân văn và tài nguyên tự nhiên để thúc đẩy du lịch phát triển. Đối với tài nguyên tự nhiên, Lào Cai có: khu du lịch quốc gia Sa Pa nổi tiếng trong và ngoài nước; đỉnh Fansipan được mệnh danh là “Nóc nhà Đông Dương” với Vườn Quốc gia Hoàng Liên; ruộng bậc thang đặc trưng tại Mường Hoa, Nậm Càng, Trung Chải (Sa Pa), Y Tý, Sàng Ma Sáo, Mường Hum (Bát Xát); cửa khẩu Quốc tế Lào Cai - Hà Khẩu... Đối với tài nguyên nhân văn, với 25 nhóm dân tộc cùng sinh sống, Lào Cai phong phú về bản sắc văn hóa, truyền thống lịch sử, di sản văn hóa...

Hai là, Lào Cai đã tập trung khai thác và xây dựng các tài nguyên thiên nhiên và nhân văn thành các mô hình, sản phẩm du lịch phù hợp với điều kiện kinh tế - xã hội của địa phương, nhất là kinh tế du lịch cộng đồng. Sáu tháng đầu năm 2023, tổng lượng khách đến Lào Cai đạt 3.782.577 lượt khách, trong đó khách quốc tế là 237.139 lượt, khách nội địa là 3.545.439 lượt, bằng 63% so với kế hoạch năm; tăng 132% so với lũy kế cùng kỳ năm 2022. Tổng thu từ khách du lịch ước đạt khoảng 10.813 tỷ đồng, bằng 53% so với Kế hoạch năm (20.500 tỷ đồng), tăng 90% với lũy kế cùng kỳ năm 2022².

Ba là, phát triển kinh tế du lịch cộng đồng gắn với bảo vệ chủ quyền an ninh biên giới quốc gia. Việc phát triển kinh tế du lịch cộng đồng trên địa bàn tỉnh Lào Cai luôn tiềm ẩn

những yếu tố phức tạp liên quan đến bảo vệ chủ quyền an ninh biên giới quốc gia và quốc phòng, an ninh, như: điều kiện kinh tế - xã hội ở khu vực biên giới còn gặp nhiều khó khăn; mặt bằng về trình độ dân trí thấp... Bên cạnh đó, lợi dụng trình độ nhận thức, nhất là về pháp luật của đồng bào dân tộc còn hạn chế, các thế lực thù địch thường xuyên lợi dụng, lôi kéo, thực hiện âm mưu, thủ đoạn “diễn biến hòa bình”; lợi dụng chính sách mở cửa, thông qua hình thức du lịch, thăm thân nhân, hợp tác kinh tế... để thu thập tin tức tình báo, gián điệp, gây dựng mạng lưới cơ sở ngầm, phục vụ ý đồ trước mắt cũng như lâu dài nhằm chống phá cách mạng Việt Nam. Những năm qua, Bộ đội biên phòng tỉnh đã chủ trì phối hợp với các lực lượng tại cửa khẩu kịp thời phát hiện, xử lý nghiêm các trường hợp khách du lịch mang tài liệu chống phá cách mạng, chia rẽ khối đại đoàn kết toàn dân tộc, bản đồ, quân áo, tài liệu có bản đồ in hình lưới bò, kim loại quý, tiền, vàng, công cụ hỗ trợ, như: dùi cui điện, súng điện, đồ chơi nguy hiểm...

Bốn là, Tỉnh ủy, Ủy ban nhân dân tỉnh Lào Cai quán triệt quan điểm, chủ trương của Đảng về bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa. Trong đó, tập trung vào: Chỉ thị số 01/CT-TTg ngày 09/01/2015 của Thủ tướng Chính phủ về việc tổ chức phong trào toàn dân tham gia bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia trong tình hình mới; *Luật Biên giới quốc gia* năm 2003. Cùng với đó, đảng bộ và chính quyền tỉnh Lào Cai triển khai đồng bộ các biện pháp, quán triệt và tổ chức thực hiện có hiệu quả Nghị quyết số 33-NQ/TW ngày 29/8/2018 của Bộ Chính trị về Chiến lược bảo vệ biên giới quốc gia; Nghị quyết Trung ương 8 và Chương trình số 159-Ctr/TU ngày 27/02/2014 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy Lào Cai về thực hiện Nghị quyết số 28-NQ/TW ngày 25/10/2013 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XI) về Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

2. Đề xuất giải pháp phát triển kinh tế du lịch cộng đồng gắn với bảo vệ chủ quyền an ninh biên giới quốc gia tại Lào Cai

Để thực hiện mục tiêu phát triển kinh tế du lịch cộng đồng gắn với bảo vệ chủ quyền an ninh biên giới quốc gia trên địa bàn, tỉnh Lào Cai cần tập trung thực hiện tốt một số giải pháp sau:

Thứ nhất, nâng cao nhận thức của các chủ thể, lực lượng trên địa bàn tỉnh. Nội dung tuyên truyền cần tập trung làm rõ quan điểm, chủ trương của Đảng, chính sách và luật pháp của Nhà nước trong phát triển kinh tế - xã hội, củng cố quốc phòng và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa; bảo vệ chủ quyền an ninh biên giới quốc gia; về sự cần thiết phải kết hợp kinh tế, văn hóa, xã hội, đối ngoại với quốc phòng, an ninh và quốc phòng, an ninh với kinh tế, văn hóa, xã hội, đối ngoại; về sự gắn kết chặt chẽ giữa phát triển kinh tế du lịch cộng đồng với bảo vệ chủ quyền an ninh biên giới quốc gia về trách nhiệm của toàn Đảng, toàn dân và toàn quân. Hình thức, phương pháp, tuyên truyền, nâng cao nhận thức phải đa dạng, linh hoạt, sát thực tiễn điều kiện sống, sinh hoạt, làm việc của Nhân dân trên địa bàn và các tổ chức, lực lượng có liên quan.

Thứ hai, tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền các cấp. Tập trung lãnh đạo, chỉ đạo, giải quyết tốt lợi ích, nhất là lợi ích kinh tế giữa các chủ thể, lực lượng, tổ chức và cá nhân trong gắn kết phát triển kinh tế du lịch cộng đồng với bảo vệ chủ quyền an ninh biên giới quốc gia. Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát của chính quyền các cấp để kịp thời phát hiện, xử lý những trường hợp vi phạm pháp luật và truyền thống, văn hóa của các dân tộc trên địa bàn. Kiên quyết, kiên trì nhưng cũng hết sức linh hoạt, mềm dẻo trong giải quyết các mối quan hệ lợi ích của các tổ chức, cá nhân, nhất là liên quan đến yếu tố nước ngoài hoạt động kinh tế trên địa bàn; không

để xảy ra các điểm nóng phức tạp trên địa bàn. Cấp ủy, chính quyền địa phương xây dựng, củng cố tổ chức đảng và các tổ chức chính trị - xã hội vững mạnh, hoạt động hiệu lực, hiệu quả, thực sự là cầu nối quan trọng giữa Đảng, Nhà nước với Nhân dân khu vực biên giới, tạo nền tảng vững chắc để xây dựng nền biên phòng toàn dân, thế trận biên phòng toàn dân trong nền quốc phòng toàn dân, thế trận quốc phòng toàn dân gắn với nền an ninh nhân dân, thế trận an ninh nhân dân ở khu vực biên giới với phương châm mỗi người dân là một “cột mốc sống” góp phần bảo vệ chủ quyền an ninh biên giới quốc gia.

Thứ ba, rà soát, hoàn thiện quy hoạch, kế hoạch phát triển kinh tế du lịch cộng đồng gắn với bảo vệ chủ quyền an ninh biên giới quốc gia. Cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền các cấp phải đặc biệt coi trọng công tác quy hoạch. Tăng cường vai trò tham gia, thẩm định các dự án của lực lượng quốc phòng, an ninh trong quá trình lập quy hoạch chi tiết các phân khu chức năng và kế hoạch phát triển du lịch cộng đồng theo từng thời kỳ. Bảo đảm kết cấu hạ tầng kinh tế du lịch được phát huy hiệu quả trong điều kiện thời bình và khi có chiến tranh xảy ra. Quy hoạch, kế hoạch phát triển kinh tế du lịch cộng đồng gắn với quốc phòng, an ninh phải được thực hiện ngay từ khâu lập quy hoạch, kế hoạch. Tăng cường công tác quản lý, giám sát việc tổ chức, triển khai thực hiện quy hoạch, kế hoạch phát triển du lịch cộng đồng ở địa phương gắn với bảo đảm quốc phòng, an ninh và sớm phát hiện những vấn đề không phù hợp để bổ sung hoàn thiện. Nghiên cứu quy hoạch các dự án phát triển kinh tế - xã hội ở khu vực biên giới gắn với bảo đảm quốc phòng, an ninh; giúp đỡ Nhân dân phát triển sản xuất, xóa đói, giảm nghèo, xây dựng nông thôn mới, ổn định đời sống, giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội.

Thứ tư, phối hợp chặt chẽ giữa các lực lượng trong phát triển kinh tế du lịch cộng đồng gắn với bảo vệ chủ quyền an ninh biên giới quốc gia. Cấp ủy, chính quyền các cấp của tỉnh Lào Cai thường xuyên quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức triển khai chặt chẽ việc phát huy sức mạnh tổng hợp của các tổ chức, cá nhân, trực tiếp là chính quyền, Nhân dân và lực lượng đứng chân trên địa bàn phối hợp thực hiện theo đúng chức năng, nhiệm vụ được giao.

Phát huy vai trò của các lực lượng vũ trang trên địa bàn, như: Công an, Quân đội, nhất là Bộ đội Biên phòng. Phát huy vai trò của các đồn biên phòng ở khu vực biên giới trên đất liền trong lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức các lực lượng phối hợp chặt chẽ với các tổ chức, cá nhân trong thực hiện vai trò chủ trì, bảo đảm an ninh chính trị, trật tự, an toàn xã hội khu vực biên giới. Chủ động nắm tình hình từ sớm, từ xa, không để xảy ra các “điểm nóng” về an ninh trật tự; tạo môi trường an toàn, thu hút khách đến tham quan, du lịch. Tham mưu, xử lý vừa đúng pháp luật, vừa bảo đảm đối sách của Đảng, Nhà nước và Quân đội, không để ảnh hưởng đến phát triển kinh tế - xã hội nói chung và phát triển kinh tế du lịch cộng đồng nói riêng cũng như tình hình an ninh quốc gia và mối quan hệ hữu nghị giữa Việt Nam với các nước trên thế giới.

Thứ năm, đấu tranh với những biểu hiện, nhận thức không đúng về quan điểm, chủ trương của Đảng và chính sách của Nhà nước trong phát triển kinh tế du lịch cộng đồng gắn với bảo vệ chủ quyền an ninh biên giới quốc gia trên địa bàn. Cần phải nâng cao tinh thần cảnh giác, chủ động giữ vững chủ quyền an ninh biên giới quốc gia, xây dựng khu vực biên giới vững mạnh toàn diện, tạo môi trường, điều kiện thuận lợi đẩy nhanh phát triển kinh tế - xã hội, phát triển kinh tế du lịch, kinh tế du lịch cộng đồng và giao lưu văn hóa hai bên biên giới. Củng cố

vững chắc khu vực phòng thủ huyện, xã vùng biên giới gắn với thế trận an ninh nhân dân và biên phòng toàn dân vững mạnh.

Phát huy vai trò của Nhân dân trong tham gia tự quản đường biên, cột mốc và đấu tranh tố giác tội phạm để giữ gìn an ninh, trật tự thôn, bản, tổ dân phố nơi biên giới theo phương châm: “Bảo vệ biên giới là sự nghiệp của dân, do dân, vì dân”; mỗi người dân là một “cột mốc sống”, là “tai, mắt” cùng với các lực lượng chức năng trong bảo vệ vững chắc chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc. Đồng thời, kiên quyết đấu tranh với những biểu hiện coi trọng lợi ích kinh tế đơn thuần mà xem nhẹ yếu tố quốc phòng - an ninh nói chung và bảo vệ chủ quyền an ninh biên giới quốc gia nói riêng trong phát triển kinh tế - xã hội, phát triển kinh tế du lịch và kinh tế du lịch cộng đồng □

Chú thích:

1. Lào Cai. <https://vi.wikipedia.org>, truy cập ngày 24/10/2023.
2. Báo cáo số 128 ngày 22/6/2023 của Sở Du lịch tỉnh Lào Cai về tình hình hoạt động du lịch tháng 6 và 6 tháng đầu năm, phương hướng nhiệm vụ 6 tháng cuối năm 2023.

Tài liệu tham khảo:

1. Chỉ thị số 01/CT-TTg ngày 09/01/2015 của Thủ tướng Chính phủ về việc tổ chức phong trào toàn dân tham gia bảo vệ chủ quyền lãnh thổ, an ninh biên giới quốc gia trong tình hình mới.
2. Chương trình số 159-Ctr/TU ngày 27/02/2014 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy Lào Cai về thực hiện Nghị quyết số 28-NQ/TW ngày 25/10/2013 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XI) về Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.
3. Đảng bộ tỉnh Lào Cai. Văn kiện Đại hội Đảng bộ tỉnh Lào Cai lần thứ XVI, nhiệm kỳ 2020 - 2025. Lào Cai, tháng 12/2020.
4. Luật Biên giới quốc gia năm 2003.